

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે
આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૬૨૨/૨૦૨૬
ઈન આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન/૬૧૫૪/૨૦૨૪

વિથ
સિવિલ એપ્લિકેશન (સ્ટે માટે) નં. ૧/૨૦૨૬
ઈન આર/લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૬૨૨/૨૦૨૬

મંજૂરી અને સહી માટે:
માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ
અને
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી.એન. રે

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

આચાર્ય, મોરકંડા પ્રાથમિક શાળા
વિરુદ્ધ
હંસા રઘુભાઈ ધારવિયા અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફથી નિયતિ વી વૈષ્ણવ (૬૧૬૮)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફથી શ્રી ગુણવંત આર ઠાકર (૩૮૦૧)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફથી સુશ્રી ભાર્ગવી જી ઠાકર (૫૦૧૫)

=====

કોરમ: માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી.એન. રે

તારીખ : ૨૩/૦૭/૨૦૨૬

સકારણ મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનિતા અગ્રવાલ દ્વારા)

આ આંતરિક-અદાલતી અપીલ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા રિટ અરજી મંજૂર કરીને રિટ કોર્ટ સમક્ષના સામાવાળા નં. ૫ એવા આચાર્ય, મોરકંડા પ્રાથમિક શાળા, તાલુકો અને જિલ્લો : જામનગરને, જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, જામનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના હુકમના આધારે ૦૬.૦૭.૧૯૯૫ ના રોજ રજિસ્ટ્રાર, તલાટી-કમ-મંત્રી, ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગર દ્વારા નોંધાયેલી અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ ધ્યાનમાં લઈને પ્રાથમિક શાળા, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગરના જનરલ રજિસ્ટરમાં જરૂરી સુધારા/ફેરફારો કર્યા પછી અરજદારને નવું શાળા

છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર આપવાનો નિર્દેશ આપતા તારીખ ૨૪.૦૩.૨૦૨૬ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવી છે.

૨. વાદગ્રસ્ત ચુકાદાના ગુણદોષ પર આવતા પહેલાં, અમે વર્ષ ૨૦૨૪ માં દાખલ કરાયેલી રિટ અરજીના રેકૉર્ડ પર નજર કરી શકીએ છીએ, જેમાં માંગવામાં આવેલી દાદ નીચે મુજબ છે :—

“(એ) ખર્ચ સાથે આ અરજી મંજૂર કરશો; અને / અથવા

(બી) ઠરાવશો અને જાહેર કરશો કે વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૩૦/૦૬/૧૯૯૫ ના હુકમને ધ્યાનમાં રાખીને જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં રજિસ્ટ્રાર અને તલાટી કમ મંત્રી, ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગર દ્વારા નોંધાયેલી અરજદારની જન્મ તારીખ એટલે કે ૦૫/૦૩/૧૯૮૮ યોગ્ય અને બરાબર છે; અને / અથવા

(સી) વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, જામનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૩૦/૦૬/૧૯૯૫ ના હુકમના આધારે રજિસ્ટ્રાર, તલાટી કમ મંત્રી, ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગર દ્વારા ૦૬/૦૭/૧૯૯૫ ના રોજ નોંધાયેલ જન્મ તારીખ ૦૫/૦૩/૧૯૮૮ ધ્યાનમાં લઈને સામાવાળા નં. ૫-પ્રાથમિક શાળા, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગરના જનરલ રજિસ્ટરમાં અને અરજદારની સર્વિસ બુકમાં અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫/૦૩/૧૯૮૪ થી સુધારીને ૦૫/૦૩/૧૯૮૮ કરીને જરૂરી ફેરફાર કરવાનો સામાવાળાઓને નિર્દેશ આપશો; અને / અથવા

(ડી) આ અરજીની પ્રવેશ અને આખરી સુનાવણી પેઠિંગ હોય ત્યાં સુધી, વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, જામનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૩૦/૦૬/૧૯૯૫ ના હુકમના આધારે ૦૬/૦૭/૧૯૯૫ ના રોજ જન્મ અને મરણ રજિસ્ટર, ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગરમાં નોંધાયેલ જન્મ તારીખ ૦૫/૦૩/૧૯૮૮ ધ્યાનમાં લઈને જનરલ

રજિસ્ટર, પ્રાથમિક શાળા, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગર અને અરજદારની સર્વિસ બુકમાં જરૂરી ફેરફારો કરવાનો સામાવાળાઓને નિર્દેશ કરવાની નામદાર કોર્ટ મહેરબાની કરશો; અને / અથવા

(ઇ) કેસની હકીકતો, સંજોગો અને કારણોમાં નામદાર કોર્ટ યોગ્ય અને બરાબર સમજે તેવી અન્ય કોઈ દાદ આપશો અથવા અન્ય કોઈ હુકમ પસાર કરશો.”

૩. રિટ કોર્ટ સમક્ષ અરજદારનો કેસ એવો હતો કે અરજદારને ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ દ્વારા પ્રકાશિત વર્ગ-૨ ની જગ્યા માટેની પસંદગીની જાહેરાતને અનુસરીને, સામાન્ય વહીવટ વિભાગ દ્વારા પ્રકાશિત તારીખ ૧૭.૧૦.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા દ્વારા રાજ્યના ગૃહ વિભાગમાં સેક્શન ઓફિસર, વર્ગ-૨ તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

૩.૧ સંબંધિત સત્તાધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલા નિમણૂક પત્રને અનુસરીને અરજદાર ૨૪.૧૦.૨૦૧૭ ના રોજ સેવામાં જોડાયા હતા. રિટ અરજી દાખલ કરતી વખતે, અરજદાર તારીખ ૨૯.૧૦.૨૦૨૨ થી ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગમાં અન્ડર સેક્રેટરી તરીકે ફરજ બજાવતા હતા.

૩.૨ અરજદારનો પોતાનો કેસ એવો છે કે અરજદારની સર્વિસ બુકમાં અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૪ હોવાની નોંધનો સંબંધ અરજદારના શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં નોંધાયેલી જન્મ તારીખની નોંધ સાથે છે.

૩.૩ રિટ અરજીના પેરાગ્રાફ નં. '૩.૧' માં એવી દલીલ છે કે અરજદારને શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં દર્શાવેલ જન્મ તારીખ અંગે કેટલીક શંકાઓ હતી અને

તેથી, તેમણે ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા પાસેથી સાચી જન્મ તારીખ વિશે પૂછપરછ કરી અને ત્યારબાદ જાણવા મળ્યું કે જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, જામનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમ નં. ૧૬૧૨/૧૯૯૫ ના આધારે ગામ મોરકંડાના મરણ અને જન્મ રજિસ્ટરમાં ૦૬.૦૭.૧૯૯૫ ના રોજ જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી.

૩.૪ અરજદારની દલીલ એવી છે કે સામાવાળા નં. ૫ શાળા એટલે કે મોરકંડા પ્રાથમિક શાળા, મોરકંડામાં અરજદારના પ્રવેશ સમયે અરજદારના માતા-પિતા પાસે જન્મ તારીખનો કોઈ પુરાવો ન હોવાથી, અરજદારના પિતાએ ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડાના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં જન્મ તારીખ નોંધવા માટે જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટની કોર્ટનો આશરો લીધો હતો. અરજદારના ભાઈ-બહેનોની જન્મ તારીખ નોંધવા માટે પણ આવી જ પદ્ધતિ અપનાવવામાં આવી હતી.

૩.૫ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટે તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ નો હુકમ પસાર કરીને રજિસ્ટ્રાર, ગ્રામ પંચાયત, એટલે કે રિટ કોર્ટ સમક્ષના સામાવાળા નં. ૪ ને, અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ તરીકે નોંધવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. સદર હુકમના આધારે, ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, તાલુકો અને જિલ્લો જામનગરની કચેરીએ પણ અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ તરીકે નોંધી હતી, જેમાં એવી નોંધ કરવામાં આવી હતી કે જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, જામનગર દ્વારા પસાર

કરાયેલા તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના હુકમને અનુસરીને આવો સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૬ અરજદાર એવી દલીલ કરશે કે તેમને ૨૬.૦૭.૧૯૯૫ ના રોજ પ્રાથમિક શાળા, મોરકંડામાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને તે સંબંધિત સમયે, શાળાના રેકૉર્ડમાં અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ તરીકે નોંધવા માટે અરજદારના પિતા દ્વારા ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડાના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરની નકલ તેમજ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટનો હુકમ વિધિવત રીતે રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

૩.૭ જોકે, જ્યારે અરજદારે પ્રાથમિક શાળામાં અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યો, ત્યારે તેમને ૦૫.૦૩.૧૯૮૪ ની ખોટી જન્મ તારીખ સાથે શાળા છોડ્યાનું પ્રમાણપત્ર પ્રાપ્ત થયું. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે જોકે અરજદારના પિતાએ જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ હોવાનો પુરાવો રજૂ કર્યો હતો, પરંતુ એવું જણાય છે કે કારકુની ભૂલને કારણે, શાળાના જનરલ રજિસ્ટર અને શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૪ તરીકે દર્શાવવામાં આવી છે.

૩.૮ અરજદારનો એવો કેસ છે કે શાળા પાસે અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૪ તરીકે નોંધવા માટે કોઈ પુરાવો નથી અને શાળાના જનરલ રજિસ્ટર અને શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં નોંધ કારકુની ભૂલને કારણે છે.

૩.૯ મૂળ અરજદાર/અહીંના સામાવાળા નં. ૧ ના વિદ્વાન વકીલે દલીલો દરમિયાન રજૂઆત કરી હતી કે સામાન્ય વહીવટ વિભાગ દ્વારા જન્મ તારીખનો મુદ્દો નક્કી કરવા માટે સૂચનાઓ આપતો તારીખ ૧૧.૦૮.૧૯૮૯ નો સરકારી ઠરાવ જારી કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્ર અથવા મેટ્રિક્યુલેશન પ્રમાણપત્ર અથવા એસએસસી પ્રમાણપત્ર વગેરેમાં જન્મ તારીખના ફેરફારના કિસ્સામાં, એટલે કે જન્મ તારીખની નોંધ ધરાવતા સંબંધિત દસ્તાવેજોને સરકારી સેવાઓમાં પ્રવેશ માટે સાચા અને આખરી ગણવામાં આવશે. સદર સરકારી ઠરાવ જન્મ તારીખ સુધારણાની અરજ માટે સમયમર્યાદા પણ પૂરી પાડે છે.

૩.૧૦ અરજદારે જામનગરના જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના હુકમ અને ગ્રામ પંચાયતના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં કરવામાં આવેલી નોંધના આધારે સર્વિસ બુકમાં જરૂરી દસ્તાવેજો સાથે તારીખ ૨૬.૦૨.૨૦૧૯ ની રજૂઆત દ્વારા સામાવાળા નં. ૧, એટલે કે સચિવ, ગૃહ વિભાગ સચિવાલય, ગાંધીનગર સમક્ષ જન્મ તારીખ સુધારવા માટે અરજી કરી હતી.

૩.૧૧ અરજદારનો એવો પણ કેસ છે કે રજિસ્ટ્રાર અને તલાટી-કમ-મંત્રી, ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડાએ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, જામનગર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના હુકમને ધ્યાનમાં રાખીને અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ દર્શાવતું તારીખ ૨૫.૦૯.૨૦૧૯ નું જન્મ પ્રમાણપત્ર જારી કર્યું હતું.

૩.૧૨ અરજદારનો એવો કેસ છે કે સેવા રેકૉર્ડમાં જન્મ તારીખ સુધારણા માટેની અરજી તારીખ ૧૧.૦૮.૧૯૮૯ ના સરકારી ઠરાવમાં પૂરા પાડવામાં આવેલા સમયની અંદર કરવામાં આવી હતી. રિટ અરજીમાં એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે અરજદારે સર્વિસ બુકમાં અરજદારની જન્મ તારીખ સુધારવા વિનંતી કરતી બીજી રજૂઆત તારીખ ૧૧.૧૧.૨૦૧૯ ના રોજ રાજ્યના ગૃહ વિભાગના સચિવને કરી હતી. જોકે, સદર રજૂઆત તારીખ ૦૭.૧૧.૨૦૨૦ ના હુકમ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી હતી.

૩.૧૩ એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નં. ૫, એટલે કે આચાર્ય, મોરકંડા પ્રાથમિક શાળાએ મોરકંડા પ્રાથમિક શાળામાં જનરલ રજિસ્ટ્રેશન નં. ૩૨૨ પર અરજદારની જન્મ તારીખ સુધારવા માટે તાલુકા પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિકારી, નવાગામ, જામનગરને તારીખ ૨૯.૦૧.૨૦૨૨ ની દરખાસ્ત નં. ૧૮૦ કરી હતી.

૩.૧૪ તાલુકા પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિકારી, નવાગામ, જામનગરે તારીખ ૦૧.૦૨.૨૦૨૨ ની લેખિત જાણ કરીને સામાવાળા નં. ૫ ને જણાવ્યું હતું કે શાળામાં ૭મા ધોરણ સુધી અભ્યાસ પૂર્ણ કરનાર વિદ્યાર્થીની જન્મ તારીખ સુધારવાની દરખાસ્ત સ્વીકાર્ય નથી, કેમ કે વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસ પૂર્ણ કરી શાળા છોડી દીધા પછી જન્મ તારીખ બદલવાની કચેરી પાસે કોઈ સત્તા નથી. સદર નિર્ણયની જાણ અરજદારને પણ તારીખ ૦૩.૦૨.૨૦૨૨ ના પત્ર દ્વારા કરવામાં આવી હતી.

૩.૧૫ ત્યારબાદ અરજદારે માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ આચાર્ય, મોરકંડા પ્રાથમિક શાળાને તારીખ ૧૪.૦૭.૨૦૨૨ ની અરજી કરીને શાળામાં અરજદારના પ્રવેશ સમયે માતા-પિતાના ફોર્મ અને તેની સાથે જોડેલા દસ્તાવેજોની નકલ આપવા વિનંતી કરી હતી. તારીખ ૧૪.૦૭.૨૦૨૨ ના પત્ર દ્વારા એવો જવાબ આપવામાં આવ્યો હતો કે શાળામાં આવો કોઈ રેકૉર્ડ ઉપલબ્ધ નથી અને તેથી અરજદાર દ્વારા માંગવામાં આવેલી માહિતી પૂરી પાડવી શક્ય બનશે નહીં. અરજદારે ૦૨.૦૮.૨૦૨૨ ના રોજ અપીલ અધિકારી સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી, જેમાં સુનાવણી હાથ ધરવામાં આવી હતી અને અરજદાર દ્વારા માંગવામાં આવેલી માહિતી આચાર્યની કચેરીમાં ઉપલબ્ધ ન હોવાથી અને તે આપી શકાતી ન હોવાના આધારે તારીખ ૨૩.૦૮.૨૦૨૨ ના હુકમ દ્વારા અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલી અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૧૬ ત્યારબાદ અરજદારે અધ્યક્ષ, ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગરને તારીખ ૧૮.૧૦.૨૦૨૨ ની રજૂઆત કરીને ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડાના જન્મ રજિસ્ટરમાં નોંધાયેલ જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ ધ્યાનમાં રાખીને ૧૦મા ધોરણના પાસ પ્રમાણપત્રમાં અરજદારની જન્મ તારીખ સુધારવા વિનંતી કરી હતી, જે અરજદારના જણાવ્યા મુજબ સામાન્ય વહીવટ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૧૮.૦૨.૧૯૭૪ ના સરકારી ઠરાવ અને તારીખ ૧૧.૦૮.૧૯૮૮ ના સરકારી ઠરાવ મુજબ સરકારી સેવામાં પ્રવેશ માટે માન્ય અને આખરી પ્રમાણપત્ર છે.

૩.૧૭ અરજદારનો એવો કેસ છે કે ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગરનો પ્રત્યુત્તર તારીખ ૧૮.૧૨.૨૦૨૨ ની રજૂઆતના સંદર્ભમાં તારીખ ૨૫.૧૧.૨૦૨૨ ના પત્ર દ્વારા પ્રાપ્ત થયો હતો કે ગુજરાત માધ્યમિક શિક્ષણ નિયમો, ૧૯૭૪ ના નિયમ ૧૨-કે(૧) અને ૧૨-કે(૬) ની જોગવાઈઓ મુજબ, જ્યારે વિદ્યાર્થીએ શાળા છોડી દીધી હોય ત્યારે બોર્ડ સીધી રીતે જન્મ તારીખ સુધારવાની સ્થિતિમાં નથી અને જન્મ તારીખ સુધારણા સંબંધિત સક્ષમ કોર્ટનો હુકમ મેળવવો યોગ્ય રહેશે.

૩.૧૮ ત્યારબાદ, અરજદારે ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર પાસેથી મળેલા તારીખ ૨૫.૧૧.૨૦૨૨ ના પત્રવ્યવહારની નકલ સાથે સામાવાળા નં. ૧ ને ૦૨.૦૮.૨૦૨૨ ના રોજ ફરીથી રજૂઆત કરી હતી.

જ. એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે બે હુકમોના વચગાળાના સમયમાં અને તારીખ ૦૨.૦૮.૨૦૨૨ ની રજૂઆત પછી શું બન્યું તે અંગે કોઈ સંકેત આપ્યા વિના એપ્રિલ, ૨૦૨૪ ના મહિનામાં રિટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે.

પ. ગમે તે હોય, રિટ અરજીના સાદા વાંચન પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના હુકમ અને મોરકંડા ગ્રામ પંચાયતના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં તારીખ ૦૬.૦૭.૧૯૯૫ ની નોંધના આધારે સર્વિસ બુકમાં જન્મ તારીખ સુધારવાની અરજદારની વિનંતી સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા તારીખ ૦૭.૧૧.૨૦૨૦ ના હુકમથી નકારી કાઢવામાં આવી

હતી. રિટ અરજીમાં સદર હુકમને કોઈપણ પડકાર આપવા વિશે કોઈ ઉલ્લેખ નથી. વધુમાં, ૧૦મા ધોરણના પાસ પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખ સુધારવાની અરજદારની વિનંતી પણ ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા તારીખ ૨૫.૧૧.૨૦૨૨ ના પત્ર દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી છે, જેને પણ રિટ કોર્ટ સમક્ષ પડકારનો વિષય બનાવવામાં આવ્યો નથી.

૬. અરજદાર દ્વારા જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના હુકમના આધારે ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગરના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં નોંધાયેલ અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ યોગ્ય અને બરાબર છે તેવું ઠરાવવા અને જાહેર કરવા માટે મેન્ડમસ અથવા અન્ય કોઈપણ યોગ્ય રિટ, હુકમ અથવા નિર્દેશની અરજ સાથે રિટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે. વધુ અરજ એ છે કે જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમના આધારે ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડાના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં નોંધાયેલ જન્મ તારીખને ધ્યાનમાં રાખીને શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખમાં જરૂરી સુધારો કરવાનો સામાવાળાને નિર્દેશ જારી કરવો. ત્રીજી અરજ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમ અને ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, જામનગરના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં નોંધના આધારે અરજદારની સર્વિસ બુકમાં જરૂરી ફેરફારો કરવાનો સામાવાળાઓને નિર્દેશ આપવાની છે.

૭. રિટ અરજીની વિગતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમારો એવો સ્પષ્ટ અભિપ્રાય છે કે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ ના વ્યાપ હેઠળ રિટ અરજદારને

ત્રણમાંથી કોઈ પણ દાદ આપી શકાઈ ન હોત. અરજદારની સુધારેલી જન્મ તારીખ વિશે ઘોષણાના સ્વરૂપમાં રિટ અથવા હુકમ અથવા નિર્દેશ જારી કરવાની રિટ કોર્ટ પાસે કોઈ સત્તા નથી.

૮. મોરકંડા પ્રાથમિક શાળાના શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં સુધારા અંગે, સદર મુદ્દો એ હકીકત માટે નિર્ણયક બની જાય છે કે ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર દ્વારા જારી કરાયેલ ૧૦મા ધોરણના હાઈસ્કૂલ પાસ પ્રમાણપત્રમાં નોંધાયેલી અરજદારની જન્મ તારીખ અરજદારની જન્મ તારીખનો આખરી પુરાવો છે. હાઈસ્કૂલ પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખની નોંધ અને તારીખ ૨૫.૧૧.૨૦૨૨ ના પત્ર દ્વારા બોર્ડ દ્વારા રજૂઆત નકારવાના હુકમને કોઈ પડકાર આપવામાં આવ્યો નથી.

૯. તેમ છતાં પણ, જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના રોજ પસાર કરાયેલા હુકમ અને મોરકંડા ગ્રામ પંચાયતના જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં પરિણામી નોંધનો સંદર્ભ આપીને, અરજદાર માટે વર્ષ ૨૦૧૯ માં પ્રથમ વખત સેવા રેકૉર્ડમાં જન્મ તારીખ સુધારણા માટે અરજી કરવાનું કોઈ કારણ કે સમર્થન નથી.

૧૦. કોર્ટ દ્વારા પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્ન પર, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ એ સમજાવી શક્યા ન હતા કે જ્યારે સામાવાળા બોર્ડ દ્વારા જારી કરાયેલા હાઈસ્કૂલ પ્રમાણપત્રમાં અરજદારની જન્મ તારીખની નોંધ પ્રાથમિક શાળા, મોરકંડા-અહીંના સામાવાળા નં. ૫ દ્વારા જારી કરાયેલા શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્ર જેવી

જ છે, ત્યારે અરજદાર વર્ષ ૨૦૧૯ સુધી કેમ શાંત રહ્યા. હાઈસ્કૂલ પ્રમાણપત્ર જોકે રેકૉર્ડ પર નથી પરંતુ રિટ અરજીમાં અરજદારના પોતાના નિવેદન મુજબ, હાઈસ્કૂલ પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખની નોંધ પ્રાથમિક શાળા, મોરકંડાના શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્ર જેવી જ છે.

૧૧. આ બાબતનું વધુ એક પાસું છે જેને ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે, કે અરજદારની પોતાની દલીલ મુજબ, તેમને ૨૬.૦૭.૧૯૯૫ ના રોજ પ્રાથમિક શાળામાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને શાળામાં અરજદારના પ્રથમ પ્રવેશ પહેલાં, અરજદારના પિતાએ અરજદારની જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ તરીકે નોંધવા માટે ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના રોજ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટનો હુકમ મેળવ્યો હતો. એવું કોઈ કારણ નથી કે શા માટે સદર દસ્તાવેજ, જે સંબંધિત સમયે અરજદારના પિતા દ્વારા મેળવવામાં આવ્યો હતો, તે અરજદારની જન્મ તારીખ નોંધવા માટે શાળામાં રજૂ કરવામાં ન આવ્યો હોય. શાળાના જનરલ રજિસ્ટરમાં અને પરિણામે શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૪ તરીકે નોંધવી તે કારકુની ભૂલનું પરિણામ હતું તેવી રિટ અરજીમાં અરજદારની દલીલ સરળ કારણસર માની શકાય નહીં કે શાળાએ અરજદારને સ્પષ્ટપણે જવાબ આપ્યો હતો કે જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૮ તરીકેની નોંધના સમર્થનમાં કોઈ દસ્તાવેજ નથી.

૧૨. ગમે તે હોય, સંબંધિત શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્ર અને ૧૦મા ધોરણના પાસ પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૪ હોવાની નોંધ અરજદાર અને

તેમના માતા-પિતાની જાણમાં સારી રીતે હતી, જ્યારે અરજદારે ધોરણ ૧૦માં પાસ કર્યું હતું, જોકે રિટ અરજીમાં વર્ષ જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી.

૧૩. જ્યારે હાઈસ્કૂલ/ધોરણ ૧૦માં પાસ પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખની નોંધ આખરી હોય, ત્યારે શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખ સુધારવા માટેના અરજદારના દાવાને સ્વીકારવાનું અમારા માટે કોઈ કારણ નથી. અહીંના સામાવાળા/મૂળ અરજદારના વિદ્વાન વકીલની એ દલીલો સ્વીકારવાનું અમારા માટે કોઈ કારણ નથી કે શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખ ૦૫.૦૩.૧૯૮૪ તારીખેની નોંધ કારકુની ભૂલ હતી અને જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમના આધારે સુધારાની જરૂર છે, તે સરળ કારણસર કે અરજદાર સંબંધિત સમયે હાઈસ્કૂલ પ્રમાણપત્ર/ધોરણ ૧૦ પાસ પ્રમાણપત્રમાં કોઈ સુધારો શા માટે માંગવામાં આવ્યો ન હતો તે સમજાવ્યા વિના આવી નોંધના આધારે લગભગ પાંચ વર્ષની ઓછી ઉંમર નોંધવાની માંગ કરી રહ્યા છે.

૧૪. ખુદ રિટ અરજીના રેકૉર્ડ પરથી જ એ સ્પષ્ટ થાય છે કે વર્ષ ૨૦૧૯ માં સેવામાં પ્રવેશ્યા પછી અરજદારે પ્રથમ વખત તેમની જન્મ તારીખમાં સુધારો માંગ્યો હતો. રિટ અરજીમાં એવો કોઈ ઉલ્લેખ નથી કે અરજદાર ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના તારીખ ૩૦.૦૬.૧૯૯૫ ના હુકમ અને ગામ મોરકંડાના મરણ અને જન્મ રજિસ્ટરમાં તારીખ ૦૬.૦૭.૧૯૯૫ ની નોંધ કઈ રીતે અને ક્યારે મેળવી શક્યા. અસ્પષ્ટ રીતે, રિટ અરજીના પેરાગ્રાફ નં. ૩.૧ માં માત્ર એટલું જ જણાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદારને શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં દર્શાવેલ

જન્મ તારીખ અંગે કેટલીક શંકા હતી અને તેથી, તેમણે ગ્રામ પંચાયતમાં પૂછપરછ કરી હતી. આ પેરાગ્રાફમાં અરજદાર દ્વારા ૧૦મું ધોરણ પાસ કરવાના વર્ષ વિશે કોઈ ઉલ્લેખ નથી.

૧૫. ઉપરોક્ત કારણોસર, અમારો એવો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે અરજદાર સ્વચ્છ હાથ સાથે આ કોર્ટ સમક્ષ આવ્યા નથી અને જન્મ તારીખમાં સુધારો માંગવામાં અરજદારની શુદ્ધ દાનત અત્યંત શંકાસ્પદ છે. સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા વર્ષ ૨૦૨૦ માં પસાર કરાયેલા સેવા રેકૉર્ડમાં જન્મ તારીખ સુધારણા માટેની તેમની રજૂઆત નકારવાના હુકમને પડકાર ન આપવા માટે અરજદાર દ્વારા કોઈ ખુલાસો આપવામાં આવ્યો નથી.

૧૬. આ સંજોગોમાં, જ્યારે આપણે વાદગ્રસ્ત ચુકાદા પર નજર કરીએ છીએ, ત્યારે આપણને જણાય છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની દલીલો નોંધીને અને એ નોંધીને કે રિટ કોર્ટ સમક્ષ માંગવામાં આવેલી એકમાત્ર દાદ સામાવાળા નં. ૫, એટલે કે આચાર્ય, મોરકંડા પ્રાથમિક શાળા સામે હતી, કેમ કે અન્ય તમામ સામાવાળાઓ, એટલે કે સામાવાળા નં. ૧ થી ૩ ને પક્ષકારોની યાદીમાંથી એ આધારે રદ કરવામાં આવ્યા હતા કે તેઓ રેકૉર્ડમાં કોઈ સુધારો કરવા અસમર્થ હતા, રિટ અરજીને સરળ રીતે મંજૂર કરી દીધી છે. આ હકીકત પોતે અમારા એ અભિપ્રાયની પુષ્ટિ કરવા માટે પૂરતી છે કે અરજદાર એક અપ્રમાણિક વ્યક્તિ છે જેણે વર્ષ ૧૯૯૫ માં જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટના હુકમના આધારે રિટ કોર્ટ પાસેથી ઘોષણા માંગીને શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં

નોંધાયેલ જન્મ તારીખમાં સુધારો માંગ્યો હતો, તે ક્યારે અને કેવી રીતે તેના વિશે જાણવા મળ્યું તે જાહેર કર્યા વિના.

૧૭. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે માત્ર તે મુદ્દાનો નિર્ણય કર્યો છે કે શું ગ્રામ પંચાયત દ્વારા જાળવવામાં આવતા જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં જરૂરી સુધારા કર્યા પછી ગ્રામ પંચાયતે જન્મ પ્રમાણપત્ર પહેલેથી જ સુધારીને જારી કરી દીધા પછી, આચાર્ય, મોરકંડા પ્રાથમિક શાળા, સામાવાળા નં. ૫ પ્રાથમિક શાળાના રેકૉર્ડમાં સુધારો કરવાનો ઇનકાર કરી શકે છે. અમારા સુવિચારિત અભિપ્રાયમાં, સદર મુદ્દો વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના નિર્ણયને પ્રભાવિત કરવો જોઈતો ન હતો, કારણ કે તે હકીકતોનો અત્યંત વિવાદિત પ્રશ્ન છે, તે પણ એ બાબતને અવગણીને કે અરજદારે ધોરણ ૧૦માં પ્રવેશ લેતા પહેલાં, અરજદારને જારી કરાયેલા શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં નોંધાયેલી જન્મ તારીખમાં સુધારો મેળવવા માટે વર્ષ ૨૦૨૪ માં આ કોર્ટનો આશરો લીધો હતો.

૧૮. વધુ એક મહત્વપૂર્ણ હકીકત, જે અમારા અભિપ્રાયનું સમર્થન કરે છે, તે પેપર બુકના પેજ નં. '૫૯' પર રિટ અરજીના એનેક્સર-બી તરીકે જોડાયેલ ગ્રામ પંચાયત, મોરકંડા, જિલ્લો જામનગરની કચેરીમાંથી અરજદારની તરફેણમાં જારી કરાયેલ જન્મ પ્રમાણપત્રની નકલ છે. તેનું અવલોકન દર્શાવે છે કે પ્રમાણપત્ર ૨૫.૦૧.૨૦૧૯ ના રોજ જારી કરવામાં આવ્યું હતું, જેનો અર્થ એ છે કે અરજદારે વર્ષ ૨૦૧૯ માં જન્મ પ્રમાણપત્ર જારી કરવાના હેતુ માટે જન્મ અને મરણ રજિસ્ટરમાં નોંધ કરાવી હતી. એ હકીકત કે ગ્રામ પંચાયતમાંથી જન્મ પ્રમાણપત્ર

અરજદાર દ્વારા ૨૫.૦૧.૨૦૧૯ ના રોજ મેળવવામાં આવ્યું હતું, જે સર્વિસ બુકમાં જન્મ તારીખ સુધારવા માટે સામાવાળા નં. ૧ સમક્ષ તારીખ ૨૬.૦૨.૨૦૧૯ ની રજૂઆત કરવાના એક મહિના પહેલાંનું હતું, તે જન્મ તારીખ સુધારણા માટેનો અરજદારનો દાવો શુદ્ધ દાનતપૂર્વકનો ન હોવાને કારણે નકારી કાઢવા માટે પૂરતી છે.

૧૯. કેસની ઉપરોક્ત તમામ નોંધાયેલી હકીકતો અને સંજોગોને અવગણીને, મોરકંડા ગ્રામ પંચાયત દ્વારા જારી કરાયેલા જન્મ પ્રમાણપત્રના આધારે શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખ સુધારવા માટે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા મોરકંડા પ્રાથમિક શાળાના આચાર્યને સીધો નિર્દેશ જારી કરવામાં આવ્યો હતો, જે સ્પષ્ટપણે અસમર્થનીય છે. વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં હાઈકોર્ટના નિર્ણય પર રાખવામાં આવેલ આધાર એ હકીકતનું પરિણામ છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે અરજદારની સાચી જન્મ તારીખ વિશેની વિવાદિત હકીકતોની પૂછપરછના પ્રતિબંધિત ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ કરીને પોતાની જાતને ગેરમાર્ગે દોરી છે. કોઈપણ સંજોગોમાં, વર્ષ ૧૯૯૫ ની નોંધ માટે ૨૫.૦૧.૨૦૧૯ ના રોજ ગ્રામ પંચાયત દ્વારા જારી કરાયેલા જન્મ પ્રમાણપત્રના આધારે શાળા છોડ્યાના પ્રમાણપત્રમાં જન્મ તારીખ સુધારવા માટે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ રિટ અધિકારક્ષેત્રના વ્યાપમાં આવી કોઈ ઘોષણા જારી કરી શકાઈ ન હોત.

૨૦. હાલના કેસની હકીકતો અને સંજોગોની સમગ્રતામાં, ઉપર કરવામાં આવેલી ચર્ચાઓને ધ્યાને લેતાં, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ

૨૪.૦૩.૨૦૨૬ નો ચુકાદો અને હુકમ વિફૂત અને ગંભીર ગેરકાયદેસરતાથી પીડાતો જણાય છે અને તે રીતે તેને કાયમ રહેવા દઈ શકાય નહીં. તે મુજબ તેને કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવે છે.

૨૧. આ આંતરિક-અદાલતી અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. ઉપરોક્ત બાબતને ધ્યાને લેતાં, રિટ અરજી ગુણદોષ વગરની હોવાથી રદ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી. સ્ટે માટેની સિવિલ એપિલિકેશનનો તદનુસાર નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(સુનિતા અગ્રવાલ, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ)

(ડી.એન. રે, ન્યાયમૂર્તિ)

સી.એમ. જોશી

This is an AI-assisted translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.